

Tears જિનશાસન

-પ્રિયમ્

ગુજરાતના એક સારા લેખક હતા. એમનું લખાણ સૌને ગમતું. એમના ચાહકોનો એક વર્ગ ઊભો થયો. એમણે નક્કી કર્યું કે એક જાહેર સ્થળે આ લેખકનું બાવલું ઊભું કરવું. એ માટેના ફંડફાળા ચાલુ થયા. સારું ભંડોળ ભેગું થયું. ઉદ્ઘાટનનો સરસ કાર્યક્રમ નિર્ધારિત થયો. એ લેખકના હાથે જ ઉદ્ઘાટન કરવાનું નક્કી થયું. બધા આયોજકો એ લેખકના ઘરે પહોંચ્યા. ખૂબ ઉમંગથી બધી વાત કરી. ઉદ્ઘાટન કરવા પધારવાનું આમંત્રણ આપ્યું. ને આ શું ?

લેખકની આંખમાં આંસુ આવી ગયા, બધા સ્તબ્ધ થઈને જોઈ રહ્યા છે. એક મુરબ્બીએ કહ્યું કે “આ તો આપની કળાની કદર છે. અમારા બધાનો આપના પરનો આદર છે. આ રીતે રડી પડવાની શું જરૂર છે ?” આંસુ લૂછીને એ લેખકે કહ્યું “તમારા પ્રેમનો હું સ્વીકાર કરું છું, પણ મારા ઘરની પરિસ્થિતિ તમને ખબર નથી. લક્ષ્મી અને સરસ્વતીનો મેળ ન હોય એ તો સમજ્યા, પણ મારા ઘરે ખાવાની ય તકલીફ છે. તમે જો મને એ બાવલાનું ફંડ આપી દેવા તૈયાર હો, તો હું આખી જિંદગી ત્યાં ઊભો રહેવા તૈયાર છું.”

જેમના નામે એ ચાહકો હજારોના ખર્ચા કરીને બાવલું કરવાના હતા, કાર્યક્રમ કરવાના હતા, એ માણસની પરિસ્થિતિની એમને કોઈ પરવા ન હતી, એને જાણવા સુઢાની એમને દરકાર ન હતી, એ કેવી કડુણતા ! બધું જ નિર્ધારિત મુજબ થઈ જાય, એ લેખકનું બાવલું લાગી જાય, કાર્યક્રમ જબરદસ્ત થઈ જાય, લોકો વાહ વાહ કરતા હોય, એ બાવલા પર બે હજાર રૂ. ના હાર ચડી ગયા હોય, લાખ રૂપિયાનો જમણવાર થઈ ગયો હોય અને એ જ દિવસે સાંજે એ લેખકે બે લોટા પાણી પીને આંસુ સાથે સૂઈ જવાનું

હોય, તો એ બાવલું - એ કાર્યક્રમ - એ જમણવાર - એને લેખક પ્રત્યેનો પ્રેમ કે કદર કહી શકાય ખરાં ?

વાત જિનશાસનની કરવી છે. જે જિનશાસનના નામે જિનાલયોની અને પ્રતિમાઓની શ્રેણિ સર્જાઈ રહી છે, જે જિનશાસનના નામે દર વર્ષે કરોડોની પત્રિકાઓ છપાય છે, જે જિનશાસનના નામે દર વર્ષે કરોડોના કાર્યક્રમો થાય છે, જે જિનશાસનના નામે દર વર્ષે કરોડોના જમણવાર થાય છે, એ જિનશાસનના ઘરની પરિસ્થિતિ શું છે, એ જોવાની દરકાર એના ચાહકો કરશે ખરા ?

એને જો નિર્વાહના જ સાંસા હોય, એની સ્થિતિ જો દિન પ્રતિદિન કથળતી જ જતી હોય, એ જો સતત ચિંતામાં હોય, એની નવી પેઢી ફેશન અને વ્યસનમાં પાયમાલ જ થતી હોય, એની દીકરીઓ ભયંકર ઝડપે ભ્રષ્ટ થઈ રહી હોય, એના દીકરાઓ નામના જ જૈન રહે એવી પરિસ્થિતિ તરફ ધસી રહ્યા હોય, એનું ભવિષ્ય મહદંશે અંધકારમય લાગતું હોય, ત્યારે એના ચાહકોની પહેલી ફરજ કઈ હોવી જોઈએ ?

લેખકને બાવલાનો કોઈ વિરોધ નથી. બાવલું ભલે કાળું નહીં, સોનેરી બનાવો, હાર ભલે ૨ હજારના નહીં ૨૨ હજારના ચડાવો, જમણવાર ભલે ૧ લાખનો નહીં, ૫ લાખનો કરો, પણ આ બધું કરતા પહેલા લેખકનું ઘર ભરી દો, એમને કદી પણ ખાવાની ચિંતા ન રહે એવું કંઈક કરી દો, તો જ આ બધું સાર્થક થશે, નહીં તો આ બધું જ કરવું એ લેખકની આડકતરી રીતે મશ્કરી જ ઠરશે.

જિનશાસનનું ઘર રત્નત્રયીથી ચાલે છે. જિનશાસનનો નિર્વાહ રત્નત્રયીવિષયક સંસ્કરણથી ચાલે છે. -૯૯ યાત્રામાં ૨ / ૩ / ૪ યાત્રા કરીને થાકી જવાય, સંસ્કરણનો સ્કોપ કેટલો રહે ? -છ'રી પાલિત સંઘોમાં ૧૨ /

૧૫ / ૧૮ કિ.મી. ચાલીને હેં હેં ફે ફે થઈ ગયા હોય, સંસ્કરણનો સ્કોપ કેટલો રહે ? - ઉપધાન માં ઉપવાસ - નીવિ - ૧૦૦ ખમાસમણ - ૧૦૦ લોગસ્સ કાઉસગ્ગ વગેરે થાય, વધુ શક્તિ / સમય ન બચે, સંસ્કરણનો સ્કોપ કેટલો રહે ? - પાઠશાળામાં કેટલા જણ આવે ? કેટલું ને શું ભણાવાય ? સંસ્કરણનો સ્કોપ કેટલો રહે ?

જિનશાસન જાણે આપણને એ લેખકની જેમ આંખમાં આંસુ સાથે કહી રહ્યું છે કે મારા નામે તમે આટલા ખર્ચા કરો છો, પણ મારા ઘરની પરિસ્થિતિ તમને ખબર નથી. હું નથી કહેતો કે જિનાલય બનાવવા, ભગવાન ભરાવવા ને અનુષ્ઠાનો કરાવવાના બંધ કરી દો, અરે, કરો છો એના કરતા ચારગણું કરજો, પણ પહેલા માટું ઘર ભરી દો.

વર્તમાન કાળમાં સંસ્કરણનો કોઈ શ્રેષ્ઠ ઉપાય દેખાતો હોય, તો એ શિબિર છે. સંખ્યાબંધ આચાર્યો, મુનિવરો, શાસનસુભટો એ શિબિરની પ્રત્યક્ષ ફળશ્રુતિ છે. તમારા માટે ધર્મની સિઝન એ પર્યુષણ સુધીના ૫૦ દિવસ કહેવાય છે બાળકો માટે સંસ્કરણની સિઝન જેવા આ વેકેશનના ૫૦ દિવસ હોય છે. એ ૫૦ દિવસ આપણે ખોઈ દીધા એટલે સમજી લો કે આપણે બાળકોને ખોઈ નાંખ્યા, એ ૫૦ દિવસ આપણે ખોઈ દીધા એટલે સમજી લો કે આપણે એક અપેક્ષાએ શાસનનું ભવિષ્ય ખોઈ દીધું, એ ૫૦ દિવસ આપણે ખોઈ દીધા એટલે સમજી લો કે આપણે શાસનસંવેદના ખોઈ દીધી.

જે સમયે બાળકો ફી હતા, જે સમયે આપણે એમની રગ રગમાં જિનશાસનને વહેતું કરી શકતા હતા, જે સમયે આપણે એમનું જમાનાવાદનું ઝેર ઉલેચી શકતા હતા, જે સમયે આપણે એમને જ્ઞાન અને સત્સંસ્કારોથી સમૃદ્ધ કરી શકતા હતા, એ સમયને આપણે ગુમાવી દઈએ ને પછી આખી જિંદગી નિંદા - ટીકા - ટિપ્પણ - ચર્ચા કર્યા કરીએ એનો શો અર્થ ?

બાળશિબિર કરવા માટે બેમાંથી એક ની જરૂર હોય છે, (૧) શ્રીમંત (૨) હૃદયનો શ્રીમંત. શ્રીમંતને જો એવી સંવેદના જાગે કે જો જિનશાસનના ઘરમાં ખાવાના સાંસા હોય તો ધૂળ પડી મારી તિજોરી પર. મારે પહેલું કામ આ કરવું છે - સંસ્કરણનું, કદાચ મારી શક્તિ વધુ નહીં હોય તો હું બીજું કંઈ નહીં કરું. બાવલું ન બને તો હજી કદાચ ચાલે, પણ લેખકના છોકરા ભૂખે તો ન જ મરવા જોઈએ.

ધારો કે શ્રીમંતોને આવી સંવેદના ન જાગે, તેઓ એકલા કે બે - પાંચ - દશ ભેગા મળીને પણ શિબિર કરવા ઉત્સાહિત ન થાય, તો ય શિબિર થઈ શકે છે. જો કોઈ હૃદયનો શ્રીમંત હોય, જેની સંવેદના હોય કે મારા સંઘમાં શિબિર તો થવી જ જોઈએ. આ વેકેશન એમ ને એમ નીકળી જાય એ હરગીઝ ન ચાલે. હું સાધુ ભગવંતોને વિનંતિ કરીશ - અમારે ત્યાં બાળકોનું સંસ્કરણ કરવા પધારો. હું સાધ્વીજી ભગવંતોને વિનંતિ કરીશ, અમારે ત્યાં બાળિકાઓનું સંસ્કરણ કરવા પધારો. હું આખા સંઘના ઘરે ઘરે જઈને ૨૦૦ - ૫૦૦, ૨૦૦ - ૫૦૦ રૂ. ભેગા કરીશ. હું ઘરે ઘરે જઈને શિબિરમાં આવવાની પ્રેરણા કરીશ. સંસ્કરણ તો થવું જ જોઈએ. મારું જિનશાસન ભૂખ્યું રહે એ થોડી ચાલે ?

હું તમને કહું છું, તમે જ્યાં પણ રહેતા હો, ત્યાં દર વેકેશનમાં કોઈ પણ ભોગે શિબિર કરવાનું નક્કી કરો. સ્થાનિક સંઘમાં કદાચ મેળ ન પડે તો તમે જેમને પણ ગુરુ માનો છો, તેમની પાસે શિબિર ગોઠવો. શ્રીમંતો ન જોડાય, તો તમે હૃદયના શ્રીમંત બની જાઓ. Tears જિનશાસનને Cheers જિનશાસનમાં ફેરવી દેવાની જવાબદારી આપણી છે. તમે શરૂ તો કરો, તમે જ કહેશો, આવો સંતોષ તો પહેલા કદી નથી થયો.